

ماشین های دریایی بدون سرنشین (زیردریایی های بدون سرنشین) و قوانین حقوق جنگ دریاها

احمدرضا آذرپندار

دانشجوی کارشناسی ارشد دیپلماسی و سازمانهای بین المللی گرایش حقوق بشر
دانشکده روابط بین الملل وزارت امور خارجه

چکیده

این مقاله کفایت های قوانین حقوق دریایی در جنگ های نظامی در دریاها و همچنین قوانین لازم در جهت بکارگیری ماشین های دریایی (بدون سرنشین) و اجرای عملیات های نظامی در دریاها را بررسی می نماید. بطور اساسی فرضیه کلی در این فصل قوانین مرتبط بوجود آمده در خصوص چالش های تکنولوژی جدید در قلمروهای دریایی می باشد؛ و از طرفی تمرکز خود را بر روی استفاده از زیر دریایی های بدون سرنشین می گذارد؛ و موارد فوق را بصورت موردی بررسی می نماید؛ و در انتهای بر روی دو مورد اساسی در این خصوص می پردازد که شامل: (الف) موقعیت زیر دریایی های بدون سرنشین در دریا و بطور خاص حوزه های استحفاظی آنها و قوانینی که با توجه به قانون پرچم ملزم به رعایت می باشند (ب) توازن و موقعیت زیردریایی ها در زمانی که اعمال غیر قانونی رخ می دهد.

واژه های کلیدی: قوانین حقوق دریایی، جنگ های نظامی، قانون پرچم.

مقدمه:

هیچ تردیدی وجود ندارد که قانون اشکال گوناگونی از محدودیت‌ها و قوانین لازم در جهت برنامه ریزی و رهبری عملیات دریایی را اجرا نماید؛ اما این مهم است که تشخیص داده شود قانون بعنوان یک سلاح نگریسته می‌شود که در عملیات‌های دریایی کاربرد دارد. قانون شواهد و موارد شفافی را در خصوص دو نوع از معاهدات تاثیرگذار (حقوق دریا) در خصوص عملیات نظامی در دریا را اشاره می‌نماید. آلفرد تیلور ماهان، تاثیر قدرت‌های دریایی را در طول تاریخ بررسی می‌نماید که با اقتدار بر این منطقه به یک توازن قوا در دریا دست می‌یابد. (مانند جنگ دریایی Von Cloweswits) و همچنین ماهان قوانین نظم دریایی و نقاط عطف استراتژیک و انتقادات واردہ بر این قوانین را بررسی می‌نماید؛ و از طرفی مطالعات مشهور ۱۹۷۵ انجمان (D.P.O Connells) در این باره موجود می‌باشد. درواقع این انجمان تاثیر قانون در قدرت‌های دریایی را بررسی می‌نماید؛ و نسبت به استراتژی‌های دریایی ماهان احترامات قبل توجه ای قائل است. هر دو کارشناس دریایی از حقوقدانان مشهور در زمینه حقوق دریا می‌باشند.

(Connells) عنوان کارشناس مشهور قوانین بین المللی حقوق دریا، بعنوان یک افسر تامین در نیروی دریایی رویال استرالیا فعالیت می‌نمود؛ و سپس جزء یک افسر ارشد نیروی دریایی رویال استرالیا گردید. در مقابل ماهان بعنوان یک افسر فعال نیروی دریایی، در ایالات متحده آمریکا بود؛ و همچنین بعنوان یک تئورسین بین المللی در خصوص تشخیص موقعیت‌های استراتژیک دریایی می‌باشد؛ و در خصوص تاثیر قانون بر روی عملیات‌های دریایی و بکارگیری نیروهای دریایی بسیار حساس و دقیق می‌باشد. بعنوان مثال تاثیر و نقش قوانین در دریا و حقوق جنگ بر روی نیروهای دریایی برای تامین لایه امنیتی مورد نیاز در تاخیری که در جنگ گرف اسپی بر روی قایق‌های تندرو آلمانی در مونته ویدئو تحمیل گردید را بررسی می‌نماید. این جنگ پس از جنگ رودخانه Plate در دسامبر ۱۹۳۹ بوقوع پیوست. استفاده هوشمندانه از فرصت‌های قانونی در برخی از موقعیت‌ها مجاز می‌باشد که در این جنگ بکار گرفته شد. بعنوان مثال در عملیات فریب به قصد جمع آوری نیروها مانند کشتی Graf spee که توسط فرمانده آن برای جلوگیری از تسخیر، غرق شد. ۱۷ دسامبر ۱۹۳۹ این کشتی به جای گریختن به محلی وارد شد که سرنوشت غیرقابل پیش‌بینی در پیش رو داشت و تعداد زیادی از نیروهای نظامی انگلیسی در کمین آن بودند و این یک موقعیت جنگی بود.

(Connells) اذعان می‌دارد در یک جنگ دریایی، نیروهای دریایی در جایی که اهداف قانونی و مطابق قوانین حقوق بین الملل دریا می‌باشد و زاغه‌های مهمات مملو از تسلیحات بوده می‌توان در راستای اهداف مورد نظر بکار برد و به نتیجه برنامه ریزی شده دست یافت.

ماهان یکی از اعضای نمایندگان آمریکا در کنفرانس لاهه که در سال ۱۸۹۹ برگزار گردید. تاثیر فریبنده بر تصمیمات نمایندگان آمریکا گذاشت که نتیجه آن مبنی بر این بود که اعضا رای منفی بر استفاده از تسلیحات نظامی خطرناک حامل گازهای خفه کننده صادر نمودند؛ که به عقیده او بدون هیچ دلیل یا توجیه قابل قبولی محدود کننده بود.

قدرت نیروی دریایی آمریکا تهدید کننده بود و دارای قدرت عظیم می‌باشد که در صورت مقابله با آن، شکست را در پیش رو دارد.

روابط بین قانون و ظرفیت و توانایی موجود در دریا اساساً، قوانین مجزا و داری ظرفیت‌های خاص خود می‌باشد؛ و همچنین قدرت مندی و محدودیت‌ها می‌توانند با سلاح‌های گوناگون، بازدارندگی لازم را بوجود آورند.

عرض دوازده مایلی در قلمروهای ساحلی، اختیاراتی را برای دولت ساحلی بهمراه دارد؛ و هیچ قدرت خارجی دارای این حق نمی‌باشد که کشتی‌های نظامی خود را به این مناطق جهت ماموریت‌های جاسوسی اعزام نماید. خط عرض دوازده مایلی طبق قوانین حقوق دریا با توجه به عرض ساحلی توسط دولت‌ها مشخص می‌گردد و هیچ دولتی نمی‌تواند که حقوق این

منطقه را انکار نماید و کشتی های نظامی خود را بجهت فعالیت های جاسوسی وارد این منطقه نماید. با این حال همان قوانین و محدودیت ها بعنوان یک عامل بازدارنده در این مناطق می باشد. در این خصوص دو عامل باید در نظر گرفته شود:

منافع نقطه مخالف: دوازده مایل عرض دریایی، امنیت دولت ساحلی را در جهت فعالیت های جاسوسی و نظارت های شدید تضمین می نماید؛ و دولت های دیگر در قلمرو ساحلی دولت ذیربیط موظف به رعایت قوانین دولت ساحلی می باشند.

جلساتی در جهت بررسی این عوامل تشکیل شده است که تمرکز خود را بر روی دو موضوع مجزا که در خصوص تکنولوژی تسليحات نظامی و استفاده از آنها در قلمروهای دریایی می باشد. یکی از این عوامل مربوط به تعریف تسليحات می شود و مورد دیگر به عملیات های دریایی می شود.

قبل از ادامه این مبحث لازم است که یک فرضیه اساسی در ذهن خود در این راستا داشته باشیم؛ و این فرضیه مربوط می شود به قدرت کم اصول عمومی که کاهش دهنده پایداری و ثبات در سطح قلمرو های دریایی و نیاز به توسعه رژیم های قانونی دولتی و قوانین مربوطه می باشد؛ و یا حداقل این نقش را تا زمان توسعه یک درک کامل از موضوعات کابردی داشته باشیم. در واقع این فرضیه ذهن نویسنده را به موضوعات خاص می کشاند و مورد بررسی قرار می دهد.

فقط با این اجازه می باشد که نویسنده یا کارشناس می تواند در خصوص دو مورد موضوعات قانونی که مربوط می شود به عملیات های دریایی که توسط کشتی های نظامی صورت می گیرد با توجه به موضوع مربوطه اهداف خود را بررسی نماید. بعنوان مثال این موضوع مربوط به چگونگی پیگیری هایی که توسط کشتی های نظامی می توانند داشته باشند نمی شود؛ و یا اینکه در این بخش مبنا بر این نمی باشد چگونگی جنگ های دریایی که قبل از توسعه زیر دریایی های هوشمند که حامل موشک های مستقر ببروی زیر دیایی ها بوده و قادرند از مکانی به مکان دیگر نقل مکان نمایند و اهداف مورد نظر را مورد اصابت موشک قرار دهند را بررسی نماید. تشخیص یک هدف خاص با توجه به دریافت سیگنال های صوتی و سایر تجهیزات مداری که یک اجازه عملیات را بر علیه هدف مورد نظر اخذ یا رد نماید. بررسی نماید. این فصل به بررسی دو موضوع کلی و مفهومی در خصوص حقوق قوانین جنگ دریایی شامل موقعیت زیر دریایی ها و کشتی ها و توازن و موقعیت نیروهای دریایی می باشد.

فرضیات اساسی:

بطور واضح تکنولوژی های خاص در انحصار دولت هایی می باشد که اختلافات کوچک و جزئیات زیاد در روابطشان با یکدیگر دارا می باشند؛ و این موارد در کنواسیون ۱۹۷۷ (ENMOD) کنواسیون ممنوعیت های نظامی و استفاده های خصمانه علیه محیط زیست) مورد بررسی قرار گرفته است؛ و احتمالا شامل استثناهایی می باشد. در واقع این سیستم در خصوص منافع مشترک ملی می باشد و تضمین های لازم را برای حفاظت منابع طبیعی بستر دریاها را فراهم می آورد؛ اما چیزی که در جزئیات این کنواسیون کمتر مورد توجه قرار گرفته است؛ این می باشد: اصول عمومی که دولتها در فعالیت های مشترک و غیر قابل انکار خود در جهت تامین منافع ملی دنبال می کنند و تاثیراتی را در توسعه کشور متبعوش خواهد داشت؛ کمتر مورد بررسی قرار گرفته است؛ و به این طریق می توانیم اهداف و عقاید خود را به یکدیگر نزدیک کرده و تضمین های لازم را در جهت توسعه رژیم ها با توجه به جزئیات قوانین مربوطه بطور کاربردی و تجربی پایه گذاری نماییم.

این تضمین ها که در فرضیات بوجود آمده است بر این مبنا می باشد که در برخی جلسات نادیده یا فراموش شده اند. بعنوان مثال سازمان اطلاعات (CIA) اعتراضات و راهپیمایی هایی را بر علیه طالبان و نظامیان پاکستان بر پا کرده است؛ و این اعتراضات تحت قوانین حقوق جنگ و یا پارادایم های قانونی انجام می شود. این یک حقیقت می باشد که سلاح ها بعنوان آلدگی صوتی محسوب می شوند؛ و برخلاف روحیات سربازان نظامی می باشد؛ و این به این معنی نمی باشد که قوانین متفاوت برای آن تنظیم یا قوانین جدید، فراهم گردد. هر دوی این عوامل توسط گمانه زنی های قانونی دنبال می شود. آیا این

در قالب قوانین حقوق جنگ یا تقویت قوانینی که بر روی عمل خاصی پایه گذاری شده است می باشد؟ موقعیت شلیک کنندگان به چه صورت می باشد؟ آیا ماموران (CIA) بعنوان یک نیروی خاص می باشند که وظیفه شلیک را بعده دارند؟ در این خصوص یک سوال جدید بوجود نمی آید و مربوط به مداخله تجهیزات هوایی نمی شود. آیا نقض قوانین همجواری صورت نمی گیرد و یک دفاع متقابل انجام نمی شود؟ آیا نقض حقوق هوایی توسط هوایپیماها و پهباشها صورت نمی گیرد و یا نقض حقوق مرزی توسط عناصر نظامی انجام نمی شود. آیا اهداف مورد بررسی قرار می گیرند. آیا شواهدی مبنی بر این مسائل مداخله ای در قلمروهای مرزی توسط نیروهای اطلاعاتی یا هوایپیماهای جاسوسی دارای دوربین های با کیفیت انجام نمی شود. قوانین کاربردی در خصوص حقوق جنگ این عوامل را مورد بررسی قرار می دهد.

هیچ کدام از این سوالات قانونی و اصول کلی که توسط تصمیمات دولت بوجود می آیند، کاربردی در عمل ندارند. چرا که تاثیر و بازتاب خطراتی که توسط پهباشها دشمن یا زیردریایی های بدون سرنشین در خاک کشوری می تواند داشته باشد بسیار زیاد است. بدون هیچ گونه خطری که برای هدایتگران این نوع وسیله ها داشته باشد؛ و درواقع این برخلاف عملی می باشد که توسط تک تیراندازهای نظامی مستقر در تپه های کوالا انجام می شود.

کارشناسان معتقدند که اصول عمومی حقوق بین المللی جنگ های نظامی و دریایی کفایت های لازم را در جهت استفاده از هوایپیما های نظامی و تجهیزات زمینی نظامی و زیردریایی ها را در جنگ ها فراهم می آورد.

با درنظر گرفتن تمام جواب، تجهیزات زمینی نظامی و زیردریایی های بدون سرنشین و کشتی های نظامی که قابلیت پرواز و فرود را بر روی عرضه خود دارا می باشند و استفاده از انواع گوناگون سلاح ها در جنگ ها بکار بردہ می شود. (تمام این عوامل با در نظر گرفتن قوانین حقوق جنگ های نظامی می باشد) کشتی یا زیردریایی ها و هوایپیماهایی که در عرصه نظامی بکار بردہ می شوند باید تحت قوانین حقوق جنگ بکار گرفته شوند. کنترل کننده و هدایت گر این نوع تجهیزات جوامع بشری می باشد که در نقش فرمانده نظامی یا خلبان و یا افسر آموزش های نظامی و یا تحلیلگران اصول تاکتیکی و استراتژیکی در جنگ ها می باشند؛ که نقش مهمی در موقعیت های ساختاری و جمع بندی نیروها ایفا می کنند. در این راستا راه حل های قابل پیگیری در جهت کنترل نیروها و مسئولیت پذیری در جهت استخدام آنها بر طبق راستی آزمایی هایی که در جهت تشخیص هویت فردی نسبت به عوامل جنایی وجود دارد و این نیروها به بررسی مسائل خلاف عرف و قانون می پردازنند. وکسی که در معرض تحریم های جنایی قرار می گیرد یک معنی متفاوت دارد.

فقط زمانی که کنترل و مسئولیت پذیری در قانون غیر قابل تشخیص و یا مردد باشد. دولت دارای این پتانسیل می باشد که مطابق اصول عمومی اعلام نماید که آن عوامل نامناسب می باشند. حتی تحت این شرایط، وضعیت کاملا شفاف نمی باشد چرا که اصول عمومی به سادگی نمی تواند فردی را که دارای سابقه جنایی یا کیفری می باشد تشخیص دهد؛ بنابراین ضرورتا بیان می کند که هیچ گونه مسئولیت فردی وجود ندارد. چرا که در آینده تجهیزات زمینی نظامی کاملا هوشمند وجود خواهد داشت و هیچ فردی وجود فیزیکی در صحنه جنگ نخواهد داشت که ماشه اسلحه را بسمت خودرو انتقال پناهندگان که از کنار ساحل در حال عبور است بچکاند. این بمعنى عدم مسئولیت پذیری نمی باشد. روابط علت و معلولی در این وضعیت وجود دارد اما بعنوان یکی از راه هایی می باشد که سطوح مسئولیت پذیری را در پی دارد.

حقیقت این است که هیچ دادگاهی هنوز نمی تواند سطوح مسئولیت پذیری را تعیین نماید و در متن قوانین حقوق جنگ بگنجاند. بعنوان مثال می توان به طراحان سخت افزارها و نرم افزارها و دنبال کنندگان آنها، داده پردازان، تحلیل گران اطلاعاتی که این نوع پارامترها را تنظیم می کنند و فرماندهان عملیاتی را تعیین می کنند، اشاره کرد. البته به این معنی نمی باشد که بر پایه قانون موجود دنبال شود. در واقع یک بخش از دکترین حقوق جنگ در خصوص مسئولیت فرماندهان برای جرایم جنگی و خشونت های مشابه می باشد. بعنوان مثال فرماندهان دارای این اختیار می باشند که افراد را مورد پرس و جو و

بازرسی قرار دهنده؛ این پروسه معمولاً بعد از انجام عملیاتی یا واقعه ای صورت می‌پذیرد. (از قبیل تجهیزات جنگی نظامی از قبیل عملیاتی که توسط ماشین‌های نظامی هوشمند صورت می‌پذیرد)

و از فرمانده ارشد درخواست می‌شود که در رابطه با عملکردشان قضاؤت نماید و اقدامات دیربرط را در این خصوص انجام دهد. دستورات، کنترل، موقعیت نیروها یا قسمتی از پرس و جو‌ها و بازرسی‌های نظارتیش می‌باشد.

این موضوع چه در تجربیات بندۀ و دیگران عجیب بنظر می‌رسد که مجروحان اولین حادثه که مستقیماً با تجهیزات نظامی کاملاً هوشمند درگیر بوده اند مورد تفحص واقع نمی‌شوند این مسائل که گفته شد، در دکترین حقوق جنگ، آموزش‌ها و ملاحظات دستوری در سطوح عملیاتی و تاکتیکی توسعه نیافته اند که در بخش‌های بعدی بصورت شفاف مورد بررسی واقع می‌شوند.

اما قبل از ان که وارد این مسائل شویم، قوانین حقوق جنگ، تعهدات دیگری را تجویز می‌نمایند که تحت تاثیر محدودیت‌های جنایی با در نظر گرفتن اطاعت پذیری می‌باشند و این عوامل مستقیماً بر روی بکارگیری تجهیزات نظامی تاثیر می‌گذارد و همچنین بر روی تعهدات جنایی در بکارگیری این تجهیزات تاثیر متقابل را دارد. عنوان مثال زیر دریایی‌های بدون سرنشین که دارای تجهیزات پیشرفته می‌باشند تحت ماده ۳۶ از پروتکل الحاقی اول عمل می‌نمایند؛ و این فرایند در رابطه با سلاح‌ها و مکانیزم آنها می‌باشد؛ که در پرتو آزمایشات و ارزیابی‌ها با در نظر گرفتن اصول کلی حقوق جنگ و محدودیت‌هایی که دولتها در قالب حقوق جنگ اعمال می‌کنند را بررسی می‌نمایند. دو مورد از معیاهای کلیدی که با توجه به انتظاری که از زیردریایی‌های بدون سرنشین دارا می‌باشند این است که ظرفیت آنها بدرستی بکار گرفته شود. (و همچنین در موقعیت‌های مورد انتظاری که در جهت استخدام نیروها برای ماموریت‌های ذیربرط استفاده می‌شود تبعیض قائل نشویم و بدرستی ظرفیت و توانایی نیروها را شناسایی کنیم). اگر از تجهیزات نظامی هوشمند (زیردریایی‌ها) در عملیات‌ها استفاده می‌شود با در نظر گرفتن موارد گفته شده بکار گرفته شود؛ اما اگر مطابق برنامه مورد انتظار نمی‌باشد نیازمند این است که این عوامل مورد ارزیابی قرار گیرند؛ و وظایف مربوطه با توجه به بکارگیری این نوع تجهیزات ارزیابی گردد. تمام این عوامل شامل حال فرمانده نظامی که از این تجهیزات هوشمند (زیردریایی‌ها) استفاده می‌نماید مورد فوق را بصورت دقیق بررسی نماید. مشروعیت و صلاحیت یک فرمانده نظامی که جهت انجام ماموریتی انتخاب می‌شود این می‌باشد که تمام جوانب و پارادایم‌های مشخص شده را بصورت دقیق تجزیه و تحلیل نماید. از قبیل عملکرد و موقعیت‌های استراتژیکی ماشین‌های نظامی هوشمند (زیردریایی‌ها) را بررسی نماید. در حقیقت این نوع ماشین‌های نظامی هوشمند (زیردریایی‌ها) دغدغه فرماندهان جنگ را کم نمی‌کند. عنوان مثال بررسی‌های دقیق در خصوص اهداف مورد نظر که شامل شهروندان و دارایی‌های آنها نباشد لازم می‌باشد. در واقع اگر فرمانده نظامی به یک عقلاییت جامع رسیده باشد که استفاده از این تجهیزات با رعایت اصول حقوق جنگ با توجه به اطلاعات جمع آوری شده از مناطق مربوطه می‌باشد، ریسک خطر را با توجه به این ظرفیت و تاکتیک نظامی کاهش می‌دهد؛ و در نتیجه هر نوع فرضیه غیر قابل پیش‌بینی را با توجه به این پیشینه مورد بررسی قرار می‌دهد.

این حقیقت است که استفاده از سلاح‌ها و تجهیزات هوشمند دغدغه فرماندهان جنگی را کاهش نمی‌دهد و با توجه به وظایف و تعهداتی که دارا می‌باشند. بررسی‌های لازم را در جهت پیشگیری از جنگ انجام می‌دهند.

فرماندهان جنگ دارای این وظیفه می‌باشند که تمام جوانب و اقدامات پیشگیرانه را در جهت جلوگیری از انجام دهنده؛ و هر حادثه‌ای را به حداقل برسانند؛ و زندگی شهروندان غیر نظامی را تا حداقل ممکن حفظ نموده و تعداد تلفات و مجروحان جنگی را کاهش دهنند. تمامی این موارد باید بصورت عادلانه مورد بررسی قرار گیرد. (اگرچه این عوامل نادر باشد)

اگر فرمانده دو انتخاب داشته باشد که اهداف خود را در جهت استفاده از تجهیزات نظامی هوشمند (زیر دریایی های بدون سرنشین) پیگیری نماید و مقدمات آن را آماده داشته باشد. نیاز به یک تصمیم منطقی و مسئولانه در این خصوص می باشد. (با در نظر گرفتن مسئولیت های جنایی) تصمیم خود را اتخاذ نماید.

تحت این شرایط یک فرمانده باید با در نظر گرفتن وظایف و تعهدات مربوطه انتخاب خود را انجام دهد و یک بینش معقولانه ای در جهت جلوگیری از جنگ داشته باشد؛ و یا حداقل با بررسی دقیق اطلاعات مربوطه تعداد مجروحان و تلفات جنگی را کاهش دهد. تحت این شرایط تجهیزات نظامی هوشمند (زیردریایی ها) یک امتیاز قابل توجه ای نسبت به سیستم های امداده دارا می باشند؛ و در نهایت این عوامل تحت نظارت ها و تصمیمات فرماندهی اتخاذ می گردد. تحت شرایط مشابه اگر تجهیزات نظامی هوشمند (زیر دریایی های بدون سرنشین) امتیاز قابل توجه ای را دارا باشند، عاقلانه می باشد که تصمیمات با در نظر گرفتن اطلاعات این نوع مашین ها که با مرکز کنترل مخابره می شود صورت پذیرد. در حقیقت اگر یک انتخاب بصورت هوشمندانه صورت پذیرد مسئولیت ابتدایی یک فرمانده را انکار نمی کند و مسئولیتشان مبنی بر اینکه اقدامات اولیه را در جهت بررسی های دقیق از منطقه مورد نظر انجام دهنده را شامل می شود. این ضروری می باشد که قوانین حقوق جنگ، حقیقت یک نتیجه گیری اشتباہ را متقبل شود. (عنوان مثال زمانی که یک موشک به خودرو پناهندگان اصابت می کند و از طریق تجهیزات نظامی هوشمند (زیردریایی ها) انجام می شود و در نتیجه یک شناسایی اشتباہ می باشد). همیشه به این صورت نمی باشد که مسئولیت جنایی به فردی تعلق گیرد که در عملی درگیر می باشد. اشتباہ در نتیجه گیری، خطأ در قضاؤت و خطأ در سیستم ها، غیر قابل پیش بینی بودن مداخله در حوادث و ضرورتا تاثیرات زیادی که یکسری از این حوادث می تواند بوجود آورد. (سوراخ هایی که بر روی قالب پنیر وجود دارد سبب نمایان شدن درون ان می شود). و تمامی این عوامل عنوان یک عامل بازدارنده در مسئولیت های جنایی در حقوق جنگ می باشد؛ و این عوامل ممکن است مبهم، ناموثر و حتی نقض کننده باشند و از طرفی کنترل و مسئولیت پذیری را در خصوص مسئولیت های جنایی کاهش می دهد. اگر قبل از قانون در برخی از موقعیت ها در جایی که احساس مسئولیت پذیری گسترده بود از اختصاص مسئولیت های جنایی به یک فرد یا گروهی از افراد جلوگیری می کرد و در نتیجه یک سناریوی تراژدی توسط تجهیزات نظامی هوشمند (زیر دریایی های بدون سرنشین) بوقوع می پیوست و این در واقع در جایی اتفاق می افتاد که بسادگی نمی توان مسئولیت های جنایی (کشتار انسان ها) را به ضرورت های انسانی اختصاص داد و این بطرقی می باشد که یک ماتریس علت و معلولی بوجود می آورد و نشانگر این می باشد که در قبل تمایل به قانون بیشتر بوده است.

یک نگرانی واضح در این خصوص این می باشد که توزیع مسئولیت پذیری با توجه به ناتوانی قانون در رابطه با مسائل جنایی، یک نوع فرار از قانون را بوجود می آورد؛ و زمانی که یک هشدار مهم را بررسی می نماییم، دو فرضیه در ذهن خطور می کند. در ابتدا فرار از قانون در بیشتر موقعیت ها بطور شفاف نتیجه خواهد داد؛ اما فرار از قانون قبل از مسئولیت پذیری های مبهم عنوان نتایج شناخته شده از قانون محسوب می شده است؛ و عنوان چیزی یا کسی که برای اولین بار بوجود آمده است و توسط سلاح های خودکار برای کشتار بکارگیری می شود؛ محسوب نمی گردد. دوماً در جایی که مسئولیت پذیری مبهم مطابق نتایج هوشیار و دقیق باشد و فرار از قانون عنوان یک سند محسوب می شود و قابل پیگیری است.

موارد دیگر در رابطه با مسئولیت های جنایی شامل توطئه، خیانت، کمک در جرم و موارد دیگر وجود دارد؛ و به این دلیل است که هیچ دادگاهی در خصوص این موضوعات قضاوی نکرده است. در رابطه با اصول عمومی و ماشین های نظامی هوشمند (زیردریایی های بدون سرنشین) این موارد بطور خودکار پیگیری نمی شود و نمی توان انها را مورد پیگرد قرار داد. در نهایت همیشه یک ریسک به خودی خود وجود دارد؛ که در توسعه و قانونمند کردن، قوانین جدید که عنوان اصول عمومی کاربردی می باشند؛ شکل می گیرند. رژیم های قانونی این عوامل را کاهش و تخفیف می دهند؛ و یا با آن مخالفت می کنند؛ و فرصت هایی را بوجود می آورند که از موقعیت های خاکستری سوء استفاده نمایند؛ و در نهایت یک مرحله از اصول عمومی حقوقی به عقب بر می گردد. هیچ شکی وجود ندارد که نظارت های مدام و شدید توسط تجهیزات نظامی هوایی (پهپادها) بر روی

اهداف مورد نظر وجود دارد؛ و در این راستا باید ظرفیت‌های خود را در جهت تقویت حقوق جنگ بیشتر نمود؛ و بیشترین الگوهای مشاهده زنده و بیشترین پتانسیل و ظرفیت و کمترین خطا را می‌توانیم بر روی اهداف مورد نظر داشته باشیم. تجهیزات نظامی هوایی (پهپادها) با تمرکز بیشتر بر روی اهداف مورد نظر سطوح ریسک را در منطقه نمایان می‌سازند و با مخابره اطلاعات بدست آمده از منطقه مورد نظر و در نظر گرفتن تمام جوانب در جهت کاهش تلفات و مجرحین، در یک فرصت مناسب ضربه نهایی را به دشمن وارد کرده و فرصت حمله را از دشمن سلب می‌نماید. این ظرفیت در واقع در جهت شکار هدف بکار می‌رود، اما این درصورتی است که نتیجه نهایی این باشد که کمترین سربازان کشته شوند و کمترین شهر وندان آسیب بینند و از لحاظ حقوق جنگ و عملیاتی یک حمله یا دفاع خوب محسوب می‌شود. حال اگر سرعت ظرفیت استفاده از تجهیزات نظامی هوشمند و همچنین تجهیزات نظامی خاص را محدود نماییم، چطور می‌توانیم در عملیات نظامی شناسایی‌های لازم را انجام داده و درصد مجروحان جنگی و تلفات آن را تخمین زده و آن را کاهش دهیم. در نهایت قاعده‌های خلاف قانون (موارد غیر قانونی) بوجود می‌آید که مطابق با تکنولوژی بعض آمیز می‌باشد و این یک نتیجه نامشهود نمی‌باشد.

ممنوعیت‌های سال ۱۸۹۹ در استفاده از چاپلوسی و توسعه روش‌های فریب دادن دشمن در طول جنگ‌های نظامی بر پایه گلوله‌های انگلیسی (MKIV) پایه گذاری شده بود، اما این ممنوعیت بر پایه موارد تخصصی بود. در طول قرن هایی که مداخله انجام می‌شد، تکنولوژی بصورت تدریجی چاپلوسی و روش‌های فریب دادن دشمن را اصلاح می‌نمود؛ و امروزه این موارد بعنوان فریب‌های ترجیحی در فعالیت‌های پلیسی محسوب می‌شود؛ که یک قدرت بازدارندگی را بوجود می‌آورد و شامل استانداردهای نظامی می‌شود و این قصد را دارد با توجه به استانداردها که بعنوان یک هدف باقی بماند تا اینکه نفوذپذیر و ریسک پذیر باشد.

هنوز قوانین حقوق جنگ که مربوط به نسخه‌های ۱۱۰ سال پیش می‌شود دارای توانایی‌های تکنیکی متفاوت می‌باشند؛ و تضمین‌های لازم را مبنی بر اینکه این استانداردها نمی‌توانند توسط نیروهای نظامی بر علیه دشمن بکار گرفته شوند، می‌دهند. انواع گوناگون از این استانداردها در خدمات پلیسی موردنیزه شود؛ که یک قدرت بازدارندگی را بوجود می‌آورد و همچنین در موقعیت‌هایی استفاده از آنها برای نیروهای نظامی ممنوع اعلام می‌گردد که به نوبه خود یک نقش سودمند را در جهت توقف نیروها ایفا می‌کند و همچنین این استانداردها خطر را برای شهر وندان کاهش می‌دهد. احتمالاً نتایج بهتری با دنبال کردن اصول عمومی در قوانین حقوق جنگ حاصل خواهد شد. (از قبیل قوانین دست و پا گیری که ممنوعیت‌هایی را برای نظامیان بوجود می‌آورد و آنها از این قوانین رنج می‌برند).

این قوانین در مقابل نسخه‌های تکنیکی جزئی می‌باشند؛ این قوانین به جوامع بین‌المللی داده می‌شود و به آنها زمان می‌دهند تا قضاوت‌های خود را نسبت به آن بیان نمایند؛ و همچنین بررسی می‌نمایند که کدام یک از این محدودیت‌ها در بیشتر اصول و ملاحظات نقش مهمی را بازی می‌کند؛ احتمالاً برای قضاوت‌هایی که نزدیک به یکدیگر می‌باشند باید زمان بیشتری را صرف نماییم تا به یک نتیجه جامع دست یابیم. قبل از آن که یک تصمیم عجلانه اتخاذ گردد، بیشتر این محدودیت‌ها در ارتیاط با یکدیگر می‌باشند. در استفاده از تجهیزات جنگی دریایی (زیردریایی‌های بدون سرنشین) این طور نیست که بگوییم که دولت‌های کوچک به این قوانین نیازی ندارند؛ در واقع این طور باید بگوییم که رژیم‌های کوچک باید بصورت تجربی این قوانین را اعمال کرده و در داخل جوامع بین‌المللی توسعه بابند؛ و زمانی که با مشکلات جدید روبرو می‌شوند نظارت‌های بهتری صورت پذیرد و از این نوع تکنولوژی‌ها در استخدام نیروها بطور عملیاتی استفاده گردد.

وضعیت:

بررسی ظرفیت‌های قوانین جدید بوجود آمده در خصوص تجهیزات نظامی زمینی و تجهیزات دریایی نظامی (زیردریایی‌های هوشمند) و توانایی تجهیزات نظامی دریایی و هوایی مهم می‌باشد که در واقع یک منشور قانونی در خصوص بکارگیری آنها

فراهم شده است. قوانین مربوطه در خصوص تجهیزات نظامی هوایی مربوط به هر مکانی که آنها مورد استفاده قرار می‌گیرند می‌باشد، این بخش در واقع به بررسی تجهیزات نظامی زمینی تجهیزات زیردریایی نظامی (زیردریایی‌های هوشمند) و سیستم‌های ارگانیک آنها (که ممکن است شامل تجهیزات نظامی هوایی شود) می‌باشد؛ و این در واقع به دلیل تفاوت‌های کوچکی می‌باشد که در رژیم‌ها وجود دارد و مربوط به امنیت ملی کشورها در خصوص کشتی‌ها و هواپیماها می‌شود.

متن قانونی در خصوص کشتی‌های نظامی در مواد ۲ و ۳ از کنوانسیون لاهه مورخ ۱۹۰۷ مربوط می‌شود که به استفاده نظامی از کشتی‌های تجاری پرداخته است. در واقع کیفیت این نوع قوانین مربوط می‌شود به کشتی‌های نظامی که دارای عالم مربوطه نظامی که هویت ملی کشورش را اثبات می‌کند، می‌باشند و این نوع کشتی‌ها توسط یک افسر نظامی اداره می‌شود و از قوانین دولت پرچم در آبراه‌های بین‌المللی پیروی می‌نمایند و نام این نوع کشتی‌ها در لیست افسران کشتی‌های نظامی ثبت گردیده است. خدمه این نوع کشتی‌ها از تابعان دولت پرچم بوده و از نظم نظامی متابعت می‌کنند، کشتی‌ها باید تحت نظارت قوانین حقوق جنگ نظامی قرار گیرند و برای کشتی‌های تجاری که به کشتی نظامی تبدل شده اند دولت باید مذاکرات و اقدامات ذیربطری را انجام دهد و نام آن را در لیست کشتی‌های نظامی که تمام کشتی‌های نظامی در آن ثبت می‌باشند؛ ثبت نماید.

این تعریف ضرورتا بدون در نظر گرفتن تمام جواب که در ماده ۲۹ از قوانین حقوق جنگ می‌باشد ثبت گردیده است (LOSC)؛

تعریفی که در این کنوانسیون در خصوص کشتی‌های نظامی ارائه شده است این می‌باشد که این نوع کشتی‌ها شامل کشتی‌هایی می‌باشند که دارای عالم نظامی دولت مربوطه بوده که نشان دهنده هویت ملی آن کشور می‌باشد و تحت قوانین نظامی دولت مربوطه خدمت می‌کنند. یک افسر نظامی بعنوان فرمانده کشتی کنترل آن را بعهده می‌گیرد و از مصونیت‌های دولت پرچم برخوردار می‌شود و نام آن کشتی در لیست کشتی‌های نظامی ثبت می‌گردد و همچنین خدمه آن کشتی تحت قوانین نظامی دولت ذیربطری خدمت می‌نماید.

قبل از نگاهی به وضعیت مستقل از تجهیزات زمینی نظامی، تجهیزات زیردریایی نظامی هوشمند لازم است که به موارد مهمی اشاره نماییم. یکی از موارد مهم در تشخیص این نوع تجهیزات رنگ آنها می‌باشد این تفاوت زیردریایی‌های بدون سرنشین یا اقیانوس پیماها توسط یک کشتی مادر کنترل می‌شوند؛ و این در حقیقت بخشی از آن کشتی و بخشی از آن سیستم محسوب می‌گردد و دارای ظرفیت‌های بازتابی می‌باشد که به جای داشتن یک وضعیت مستقل و منفرد می‌باشد و این به عنوان یک موضوع غیر عادی و در حقوق دریا محسوب نمی‌شود و مربوط به سیستم‌هایی می‌شود که مورد استفاده قرار می‌گیرند.

بعنوان مثال در قوانین حقوق جنگ (LOSC) این موضوع واضح است که یک کشتی حق جهت یابی را دارا می‌باشد و همچنین هواپیماها حق پرواز در قلمروهای تعیین شده را دارا می‌باشند. در متن کنوانسیون ماده ۵۳ این موضوع بیان شده است که کشتی‌ها می‌توانند در مسیرهای مشخص شده دریایی و غیر ممنوعه تردد داشته باشند؛ و این عبور به قصد ترانزیت‌های غیرممنوعه باید بصورت مستمر و بی ضرر انجام شود. با این وجود کشتی‌های جنگی و هواپیماهای مستقل (بعنوان مثال کشتی‌های گشتی نظامی یا هواپیماها) باید در مسیرهای مشخص شده تردد نمایند.

مفهوم کلی این می‌باشد که کشتی‌ها نمی‌توانند در مسیرهای مشخص شده تجمع یا توقف نمایند مگر به قصد کمک رسانی در حادثه‌ای یا حالت فورس مأمور و یا جهت یابی) و یا در با تاخیر انداختن در عبور (بعنوان مثال در شکل الگوهای گشتی) در میرهای مشخص شده تغییراتی ایجاد نمایند؛ در غیر این صورت عبور باید مستمر و بی ضرر باشد.

مطابق قانون کشتی‌ها و هواپیماهای نظامی در مسیرهای تعیین شده باید عبور صورت پذیرد؛ و این عبور باید بدون هیچ گونه تاخیر و بی ضرر انجام پذیرفته و از طرف دیگر خارج شود. اگرچه کشتی‌های نظامی که دارای هلکوپتر‌های گشتی بر روی

دک خود می باشدند و دارای هویت مستقل بوده و از قوانین دولت پرچم پیروی می نمایند زمانی که وارد آبهای ساحلی کشوری می گردند باید مطابق قوانین بین المللی حقوق دریا از مسیر های تعیین شده عبور نمایند و حقوق ساحلی دولت دیربیط را نقض ننمایند. هلکوپترهای مستقر بر روی داک کشتی ها در انجام ماموریت های اعزامی خود باید از مسیر های تعیین شده عبور نمایند و از طرفی دارای سیستم های الکترونیکی (GPS) می باشند که مسیر های عبوری را بر روی رادارهای کشتی کنترل کننده نمایان می سازند. در واقع به این معنی می باشد که مسیر های عبوری را بر روی رادار مشخص می نماید و پس از انجام ماموریت به کشتی بر می گردد؛ و این ماموریت بطريقی انجام می پذیرد که قوانین تصویب شده در خصوص کشتی های نظامی و هواپیماهای گشتی در مسیر های عبوری نقض نگردد.

هلکوپترهای ارگانیک که از کشتی نظامی به پرواز در می آیند بعنوان تجهیزات نظامی هواپی محسوب می شوند. در واقع یک واحد فرماندهی هواپی نمی باشد که از مسیر های مشخص شده دریایی عبور نمایند. این نوع هلکوپترها یا هواپیماهای تحت فرماندهی کشتی جنگی کنترل می شوند و با توجه به اطلاعاتی که از کشتی نظامی دریافت می کنند. از مسیر های مشخص شده بصورت ایمن، مستمر و بی ضرر جهت یابی های خود را انجام داده و عبور می نمایند.

با توجه به این پیش بینی ها این امکان وجود دارد که بررسی شود آیا تجهیزات زمینی نظامی و یا تجهیزات دریایی نظامی (زیردریایی های هوشمند) تحت فرماندهی یک افسر نظامی می باشند؟ مسلماً اگر این نوع تجهیزات تحت نظارت یک افسر نظامی باشد می توانند مجوزهای لازم را در جهت کنترل از راه دور صادر نمایند؛ اما زمانی که این عوامل بصورت کلی مورد بررسی قرار می گیرند، نیازها و مقدماتی که برای کشتی های نظامی می باشد که مورد استفاده قرار گیرند و خدمه آن تحت نظم نیروهای نظامی باشد تردید هایی را در سطوح انعطاف پذیری بوجود می آورد؛ که از لحاظ کاربردی استفاده از این نوع تجهیزات هوشمند و گسترش و توسعه انها شامل کنترل و مدیریت این نوع تجهیزات مشکل می باشد.

یک ادعا در این رابطه وجود دارد که تجهیزات زمینی نظامی و تجهیزات زیر دریایی نظامی (هوشمند) نمی توانند تماماً مورد سوال قرار گیرند. شواهد موجود مبنی بر این می باشد که کنترل این نوع زیردریایی های هوشمند از کنار سواحل می باشد. بر طبق چیزی که در کتاب فرماندهان نیروی دریایی آلمان ادعا شده است. موضوع کنترل تجهیزات زمینی و دریایی هوشمند به این صورت نمی باشد که از طریق کشتی ها کنترل شوند.^۱

این ممکن است بیان شود اگرچه کتاب نیروی دریایی آمریکا به یکسری از این حقوق اشاره داشته است. تجهیزات زمینی و دریایی نظامی (هوشمند) بصورت منحصر به فرد در دولتها بکار گرفته می شوند؛ و خدمات غیر تجاری بعنوان هنری می باشد؛ که امنیت ملی را برای حکومت ها به فراهم می کند. موقعیت تجهیزات زمینی و دریایی نظامی (هوشمند) به سکوها یی که آنها مورد استفاده قرار می دهند بستگی دارد.

اما این ادعا باید در یک بخش از کتاب قانون باید گنجانده شود و همچنین در کتاب نیروهای دریایی امریکا قرار گیرد؛ و دیگر هنرهای دریایی که برخلاف استفاده از کشتی های نظامی می باشد مورد بررسی قرار گیرد. واگر اجماع حاصل شد مورد حمایت قرار گیرد. با توجه به موقعیت هایی که دولت ها از کشتی های در خدمات غیر تجاری استفاده می نمایند؛ و این پیشنهاد

^۱ این مهم می باشد که برخی از دولت ها با تجزیه و تحلیل های دریایی مخالف می باشند اگرچه تعدادی از قدرت های دریایی مدعی هستند که این عمل، مداخله در امور دولتها می باشد؛ که در قالب مسیر های مشخص شده دریایی بیان شده است. بعنوان مثال کشتی های جنگی این طور وانمود می کنند که عمل جهت یابی و این سازی برای خدمه کشتی و نیروهایش ایجاد می کنند؛ اما از تجهیزات رادار گیری و دستگاه های تشخیص قدرت سیگنال های دریایی و عملیات پرواز و اکتشاف توسط هواپیماها استفاده می نمایند. اگرچه نیازها و مقدمات یک کشتی در جهت آماده سازی به این معنی نمی باشد که بعنوان یک کشتی نظامی تجهیز شود. بعنوان مثال هواپیماهای بدون سرنوشنی کشتی جنگی محسوب نمی شوند جدا از این حقیقت که می توانند در جهت مقاصد خاص بکارگیری شوند اما این موضوع که انها توسط کشتی های جنگی اداره می شوند باید مورد بررسی واقع شود. با این حال در قالب امنیت و مقعیت های قانونی بکار برده می شوند.

نمی گردد که کشتی های جنگی و تجهیزات زمینی و دریایی هوشمند یک وضعیت مستقل از کشتی مادر (کنترل کننده) داشته باشد. در واقع مفهوم این می باشد که تجهیزات زمینی و دریایی نظامی (هوشمند) که مورد استفاده قرار می گیرند؛ ماموریت خود را با حمایت دولت ذیربط آغاز می نمایند. چرا که در غیر این صورت هیچ گونه حمایت و امنیت های حکومتی بهره مند نمی شوند. (مانند یک کشتی که مسئولیت تجاری را بر عهده دارد و بعنوان یک کشتی دولتی محسوب نمی شود و مصوّبیت های یک کشتی نظامی را دارا نمی باشد). تحت این شرایط از سطوح ایمنی دولتی بهره مند نمی شود و مشاجراتی در این خصوص صورت می گیرد که این نوع موقعیت جایگزین وضعیتی می باشد که نقش کشتی کنترل کننده نظامی از تجهیزات ارگانیک خود دارا می باشند و شامل حمایت های دولتی از کشتی تجاری نمی شود.

بطور خلاصه کارشناس معتقد نمی باشد که تجهیزات زمینی یا دریایی نظامی (خودکار و یا نیمه خودکار) از طریق ساحل کنترل می شوند. چرا که یک کشتی نظامی با تجهیزاتی که دارا می باشد قادر است تمامی این کارها را انجام دهد؛ اما چرا نیازی نمی باشد که یک تعریف جامع در این خصوص ارائه نماییم که این موارد را شامل گردد.

در واقع راههای جایگزینی وجود دارد که تضمین های لازم را در جهت امنیت و حمایت های حکومتی را می رساند؛ که برای تجهیزات زمینی و دریایی نظامی بکار برد می شوند. این کشتی های دولتی می باشند که برای مقاصد غیر تجاری بکار برد می شوند. این موارد بطور واضح در قوانین حقوق جنگ (LOSC) بیان نشده است و با توجه به این موضوع، هیچ ضرورتی برای کشتی های جنگی نمی باشد که مورد استفاده یا فرماندهی قرار گیرند.

هیچ موضوع شفافی در خصوص تجهیزات زمینی و دریایی نظامی وجود ندارد که بهره گیری از کشتی های دولتی را برای اهداف غیر تجاری به آن اشاره کرده باشد. این قبیل کشتی ها همان اینمی و حمایت های حکومتی را که کشتی های جنگی از آن بهره مند هستند؛ دارا می باشند؛ و هیچ نیازی مبنی بر اینکه تعریف کشتی های جنگی را برای حفاظت از این نوع کشتی ها گسترش و توسعه دهیم، وجود ندارد.

قبل از بررسی قوانین حقوق دریایی در مناطق مختلف که در نگرش کارشناسان مثالی از اصول عمومی با کفایت، در استفاده از تجهیزات زمینی و دریایی نظامی (هوشمند) را شکل می دهد؛ دو موضوع قانونی را در این خصوص ذکر می نماید. اولین موضوع این می باشد که مراقبت ها و نظارت های مناسب و با کفایت در این خصوص انجام شود؛ که از اختلاف نظرها جلوگیری نماید. این عوامل تحت قوانین حقوق بین الملل انجام می پذیرد که از اختلاف نظرها و درگیری ها در این خصوص جلوگیری نماید؛ با توجه به این عوامل، ترکیب تکنولوژی های حاضر برای رژیم های حقوقی بوجود آمده این می باشد که حمایت های لازم را از آن بعمل آورند و این بر پایه دو دلیل می باشد؛ در ابتدا پیش بینی می شود که تجهیزات دریایی نظامی بدون سرنشین دارای سرعت بالا در عملیات خود نسبت به کشتی های معمولی می باشند؛ و این معنی کاهش نظارت ها بصورت کاربردی می باشد.

ساختار و مکانیزمی که در این نوع کشتی ها برای سرعت های بالا بکار برد می شود، مورد اختلاف نظر بسیاری از دریادارهاست. این نوع کشتی ها که در سرعت های بالا حرکت می کنند، معمولاً در قوس های باریک از رویه رو با یکدیگر تصادف می کنند پس ایجاب میکند نظارت های دریایی تمام جوانب را بررسی نماید و خصوصاً تمرکز خود را بر روی تصادف این نوع کشتی ها از رو به رو بگذارد و در واقع این یکی از معایب می باشد که هنوز جوابی به آن داده نشده است.

بیشتر کشتی هایی که در سرعت بالا حرکت می کنند، مزیت هایی را در رابطه با سرعت عمل دارا می باشند، اما درصد تصادف این نوع کشتی ها در قوس های باریک از رو به رو بالا می باشد. در این خصوص یکسری اقدامات و کمک های کاربردی در جهت کاهش نگرانی ها برطبق ضرورت و فوریت موضوع انجام می شود. دومین موضوع این می باشد که تجهیزات زمینی بدون سرنشین که از راه دور کنترل می شوند یا بصورت خودکار می باشند، نمی توانند بصورت گنگ باشند؛ در واقع دارای سیستم

های الکترونیکی از قبیل رادارها ... هستند (مانند کشتی هایی که دارای سرنشین و فرمانده بوده است) و کنترل آنها از طریق این نوع سیستم های الکترونیکی کوچک که بر روی آنها نصب می باشد با مرکز کنترل مخابره می شود و در نهایت هدایت می شوند.

بعقیده کارشناس تفاوت های اندکی مابین کشتی هایی که دارای سرنشین بوده و جهت یابی را از طریق فردی که در اختفاء در بالاترین نقطه کشتی می ایستد و با میدان دید کمتر انجام می دهد، نسبت به هدایت گرهای این نوع کشتی ها و زیردریایی های هوشمند وجود دارد. در واقع هر دو یک کار را انجام می دهند با این تفاوت که هدایت گران این نوع تجهیزات هوشمند از طریق اطلاعاتی که سیستم های الکترونیکی با مرکز کنترل مخابره می نماید جهت یابی را انجام می دهد.

بعنوان مثال در میدان های دید محدود، رادارها قادر به ارائه اطلاعات مفید نمی باشند و همچنین افسر یک کشتی که دارای سرنشین بوده نمی تواند در چنین وضعیتی اطلاعات قابل قبولی را ارائه نماید. در واقع افسر مربوطه در کشتی با دید غیر مسلح و گوش های تیز دقت می نماید و به صدای اطراف گوش فرا می دهد اما قادر نمی باشد که اطلاعات مفیدی را دریافت و جهت یابی کند؛ و اگر سیستم های الکترونیکی که بر روی کشتی ها و زیردریایی های هوشمند بکار گذاشته شده است تقویت و توسعه نیابد، نمی تواند اطلاعات سودمندی را ارائه نماید.

زمانی که با تجهیزات دریایی بدون سرنشین (خودکار) برخورد می کنیم، با توجه به اطلاعاتی که توسط سیستم های الکترونیکی که بر روی آنها نصب شده است از تصادف کشتی ها بصورت هوشمندانه جلوگیری می نماید. در واقع داده ها را با الگوریتم های خاص پردازش نموده و بازدارندگی های لازم را با توجه به موقعیت تجویز می نماید و این یک موقعیت پیچیده بنظر می رسد.

در حالی که این پتانسیل وجود دارد که تمام این عوامل با خطای پیش رود اما راه حل هایی می باشد که سطوح امنیتی لازم را در سطح دریا فراهم می کند و از تصادف کشتی ها جلوگیری نماید؛ بهر حال جلوگیری از تصادف کشتی ها با توجه به اطلاعات بدست آمده از طریق این نوع سیستم های الکترونیکی، توسط مرکز کنترل مورد پردازش قرار می گیرند و در نهایت اقدام صحیح در این خصوص اتخاذ می شود. این فرایند ساده بنظر می رسد و اگر یک هدف گذاری اشتباہ توسط این نوع ماشین ها انجام شود؛ اگر مسئولیت پذیری جنایی (در خصوص جان انسان ها) وجود نداشته باشد و در قانون به آن اشاره نشده باشد هیچ گونه مسئولیتی را این ماشین های اتوماتیک بعهده نمی گیرند.

دو موضوع اضافه شده در این خصوص وجود دارد که باعث شفاف سازی بیشتر می گردد. در ابتدا نیازی به خواندن تعریف ارائه شده درباره کشتی ها و ضرورتی در رابطه با انتقال فرد یا چیزی توسط کشتی ها نمی باشد که بعنوان یک عامل مجرزا مورد بررسی قرار گیرد. کنواسیون قوانین بین المللی در خصوص جلوگیری از تصادف کشتی ها تعریف ارائه می نماید که در واقع قصد دارد قابلیت ها و توانایی های آن را افزایش نماید و با توجه به این تعریف برای هر دلیل عمیق و خوبی که از تصادف ها جلوگیری نماید، راه حل هایی را در جهت حل و بررسی آن ارائه می نماید.

اما آسان ترین راه حل این می باشد که کنترل این نوع کشتی های هوشمند را پیش بینی نماید و جهت یابی را انجام دهد و در نهایت از تصادف آنها جلوگیری نماید. تجهیزات دریایی بدون سرنشین (هوشمند) در جهت ترانزیت کالاهای متفاوت (اسلحة و دیگر سیستم ها) استفاده می شود و در مسیرهای مشخص شده دریایی وارد اقیانوس ها شده و حرکت می کنند.

کنواسیون قوانین بین المللی در جهت جلوگیری از تصادف کشتی ها این قصد را ندارد که یک گزارش سفرنامه کشتی متعلق ارائه نماید زیرا دارای چنین ظرفیت محدودی نمی باشد و کشتی هایی که در سطح آبها حرکت می کنند، برخی از اختیارات را در قالب کنواسیون های مربوطه دارا می باشند.

کشتی های دریایی بدون سرنشین قادر می باشند، در صورت مواجه شدن با مشکلی در سطح آبها راه را به تنها بی باز کرده و به مسیر خود ادامه دهنند. بدون آن که به گل نشسته و یا لنگر بیاندازند و در ساحل گرفتار شوند؛ و تمام این مسائل در قالب کنواسیون بین المللی در جهت جلوگیری از تصادف کشتی ها انجام می شود.

دومین موضوع قابل بررسی مربوط می شود به کشتی هایی که تحت اداره فرماندهی یا دستورات نمی باشند. این نوع کشتی ها که تحت دستورات نمی باشند؛ در واقع بدليل ناتوانی آنها می باشد که در برخی از شرایط خاص بوجود می آید. (مانند از دست دادن کنترل و عدم حضور انسان بر روی عرضه کشتی و پیروی از دستورات) ابتدای ترین راهکار در جهت جلوگیری از تصادف این نوع کشتی ها این می باشد که کشتی های اطراف خود را از این موضوع که کشتی خارج از کنترل می باشد باخبر نماید. موضوع دستورات مربوط به ظرفیت کشتی ها می شود؛ که چقدر نسبت به این دستورات مقید می باشد و این بمعنی حضور خدمه بر روی عرضه کشتی نمی باشد. کارشناس معتقد است که دستورات با توجه به موقعیت کشتی هایی که تحت دستورات نمی باشند و همچنین به ظرفیت کشتی ها در پاسخگویی به دستوراتی که در جهت کنترل کشتی بکار می رود می تواند براحتی از راه دور کنترل شود و پیام ها مخابره گردد؛ و در نهایت از تصادف کشتی ها بصورت موثر جلوگیری شود.

توازن و موقعیت نیروهای دریایی:

اصول عمومی حقوق بین الملل دریایی استفاده های استراتژیکی از تجهیزات دریایی سطحی بدون سرنشین و تجهیزات دریایی بدون سرنشین نسبت به ظرفیت استفاده از کشتی های دریایی نظامی را در عملیات ها مورد بررسی قرار داده و نتایج غم باری را که در راستای دفاع ملی در پیش خواهد داشت را بررسی می نماید و با استفاده از این نوع تکنولوژی می توان این نتایج غم بار را کاهش داد. این موضوع به این دلیل است که ظرفیتی که کشتی های نظامی سرنشین دار می توانند نسبت به اعمال و تحرکاتی که در سطح دریا داشته باشند، ریسک را افزایش دهد و حتی بر خلاف عرف باشد و پاسخی بدتر از آن را دریافت نماید. بعنوان مثال تحت قوانین کنواسیون حقوق بین الملل دریایی، زیردریایی ها و دیگر تجهیزات زیر دریایی به نشانه صداقت زمانی که وارد قلمرو دریایی کشوری می شوند باید از سطح آب حرکت کرده و پرچم خود را افراس্থه نگه دارند. (حق عبور بی ضرر)

زیردریایی که وارد قلمرو دریایی کشوری شده و به جمع آوری اطلاعات خارج از عرف قوانین بین المللی عمل کرده و قوانین حقوق دریایی ساحلی را نقض نموده، بمعنی عدم صداقت بوده و حق عبور بی ضرر را نقض نموده است.

حال قضاوت های دو دولتی که نظرات متفاوت در خصوص این زیردریایی ها دارند را بررسی می نماییم. در این خصوص یک دولت معتقد است که زیردریایی در خارج از قلمرو دولت ساحلی بوده و دولت دیگر نظر مخالف ان را دارا می باشد. دقیقاً موقعیتی که در سال ۱۹۹۲ بوجود آمد و اختلاف نظر مابین دولت آمریکا در کشتی *uss batan roug* و زیردریایی روسی بود.

برطبق نظر دیوان بین المللی دادگستری (ICJ) که در این رابطه به سکوهای نفتی اشاره داشته است؛ و حمله ای که توسط کشتی های نظامی انجام شده است یک حمله نظامی محسوب می شود؛ و به قصد دفاع مشروع تحت ماده ۵۱ از قوانین منشور سازمان ملل متحده قرار می گیرد. حمله به یک کشتی نظامی یک توهین جدی به حاکمیت ملی یک کشور محسوب می شود که می توان آن را بیش از استفاده صرف از نیروهای نظامی بر علیه یک کشتی نظامی برداشت نمود. (لزوماً رفت و آمد های مکرر بین دولت ها، اجازه استفاده از زور را بر علیه دولتی نمی دهد). و حتی ممکن است این حمله بر علیه پرچم یک دولت بوده و مقدمه حمله به آن کشور برداشت شود.

یکی از دلایل بیان نشده در این خصوص که افراد زیادی مدعی آن می باشند این است که یک کشتی نظامی نماینده یک حکومت و دولت می باشد و توهین توسط آنها و یا به آنها می تواند پیامدهای جنگ را بدنبال داشته باشد، اما دلیل دیگر این

می باشد که یک کشتی نظامی دریادارهای زیبادی را با خود بهمراه دارد و این عوامل انسانی نماینده یک دولت می باشند. اگر دولت A زیردریایی دولت B را با تمام خدمه اش غرق نماید. پیامدهای سیاسی بین المللی در این خصوص بسیار جدی خواهد بود؛ و اذهان و عقاید عمومی جهان را بر علیه آن دولت بر می انگیزد.

حال زیردریایی هایی که بدون سرنشین کنترل می شوند را بررسی می نماییم. فرضیه به این صورت می باشد که دولتی این نوع زیر دریایی را که وارد قلمرو ساحلی اش شده کشف نموده است. در واقع ریسک انجام این نوع عملیات توسط زیردریایی های بدون سرنشین کاهش می یابد و انجام ماموریت توسط این نوع ماشین ها موثرتر می باشد. با این حال حضور این نوع زیردریایی ها در قلمرو ساحلی دولتی بعنوان یک توهین به حاکمین آن دولت محسوب می شود و هیچ شکی وجود ندارد که دولت مربوطه از توان نظامی خود در جهت انهدام آن اقدام نماید، اما نتایجی که از انهدام یک زیردریایی بدون سرنشین (هوشمند) می تواند داشته باشد بمراتب از زیردریایی های با سرنشین کمتر خواهد بود. اگر یک زیردریایی بدون سرنشین از بین برود فقط یک هزینه دارایی خام برای آن دولت در پی خواهد داشت؛ اما نتایج غم بار مبنی بر از دست دادن جان انسانی را دنبال نمی کند و مسلمًا اقدامات دولتی را بطور قابل ملاحظه ای بر علیه آن دولت کاهش می دهد.

عوامل بازدارنده مهم و قابل ملاحظه ای که توسط کره شمالی در ۲۶ مارس ۲۰۱۰ در رابطه با غرق شدن زیردریایی (Cheonan) که توسط موشک های (اژدها) مستقر بر روی زیردریایی های کره شمالی مورد هدف واقع شد، یکی از این عوامل می باشد که جان ۴۶ انسان را گرفت. هیچ شکی وجود ندارد که تجهیزات سطحی دریایی بدون سرنشین یا زیردریایی های بدون سرنشین در صورت از بین رفتن در واقع ریسک افزایش جنگ یا اقدامات نظامی بر علیه دولت از بین برندۀ زیردریایی و یا از دست دادن جان انسان ها را از بین می برد و یا کاهش می دهد. با این حال استفاده از تجهیزات سطحی دریایی بدون سرنشین و زیردریایی های بدون سرنشین می توانند تحت نظارت های شدید قرار گیرند و در حقیقت افزایش این نوع حوادث، احاجه استفاده از نیروهای نظامی را بر علیه این نوع ماشین که امنیت ملی یک کشور را تهدید می کند؛ صادر می نماید و حداقل مزیتی که دارا می باشد این است که جان انسانی گرفته نمی شود و همچنین تدریجاً ریسک های ذاتی از تشدید درگیری با نیروهای نظامی را کاهش می دهد.

استفاده از تجهیزات دریایی بدون سرنشین و زیردریایی ها با توجه به نظارت های شدید سیاسی و استراتژیکی که در قلمروهای دریایی انجام شود، صورت می پذیرد. ماموریت هایی که توسط این نوع ماشین بدون سرنشین انجام می شود؛ ریسک از دست دادن جان انسانها را از بین می برد؛ و همچنین ریسک درگیری (برای هر دو طرف) با توجه به اقدامات متقابل قانونی که با نیروهای نظامی دولتی درگیر شوند را کاهش می دهد. اصول عمومی و قوانین مربوطه در خصوص حقوق دریا، استفاده از نیرو های نظامی مطابق منشور سازمان ملل متحد در وضعیت (خطر و یا اضطراری) این نوع حوادث را کاهش داده و نتایج سیاسی و قانونی منحصر به فردی خواهد داشت.

بحث و نتیجه گیری

کمترین شک و تردید در خصوص موضوع استفاده از تجهیزات نظامی دریایی بدون سرنشین وجود دارد که چالش بر انگیز نباشد؛ و هر روز چالش ها در خصوص قوانین استفاده از این تجهیزات در عملیات دریایی گسترش می یابد؛ اما عقیده کارشناس این می باشد که در واقع نگرش های بین المللی در خصوص این نوع چالش ها حساس و محاط می باشد. این موضوع قابل دفاع نمی باشد که مدعی باشیم تمام قوانین در خصوص استفاده از این نوع تجهیزات بدون سرنشین از قبل تنظیم شده است، اگرچه این به معنی آن می باشد که ما نمی دانیم چه قوانین کاربردی و اصول عمومی در خصوص استفاده از این نوع ماشین ها شکل گرفته است و قوانین حقوق جنگ حاضر و رژیم حقوق دریایی ناتوان از یک پاسخ قانونی و مناسب به این نوع ماموریت ها می باشد و در واقع با خلاصه قوانین مربوطه در این خصوص مواجه نبودیم. حتی با اقدامات ایمنی مقتضی در خصوص خطاهای اشتباه هایی که در این خصوص رخ می دهد؛ مواجه نشده بودیم که قوانین جدید را در این خصوص وضع

نماییم و متناسب با روش های غیر قابل کنترل و غیر قانونی بکار گیریم. این مقاله تلاش خود را بر این پایه گذاشته است که یک احساس ثبات و استحکام و پتانسیل عظیم در این خصوص وجود داشته باشد که به ارزیابی رژیم های حقوقی دولتها پرداخته و نظرات مخالف را بررسی نماید؛ و در نهایت قوانین جدید در این خصوص وضع نماید.

کاربرد اصول عمومی بوجود آمده در این خصوص نسبت به توسعه جزئیات قوانین دولتها که مورد بررسی و آزمایش قرار نگرفته، باید مورد تشویق و حمایت قرار گیرد. تا به یک گستره اجماع قابل امکان دست یابد. حداقل تا زمانی که از تجربه های کاربردی خود در این خصوص درس نگرفته و به واقعیت ها و واقع بینی های بیشتری در خصوص استفاده از تجهیزات نظامی بدون سرنشین در عملیات های دریایی دست یابیم، از قوانین اصول عمومی پیروی نماییم.

منابع:

1. Bekker PHK (2004) Oil platforms (Iran v United States). *Am J Int Law* 98:550–558,
2. Cha V (2010) The aftermath of the Cheonan. Centre for Strategic and International Studies. <http://csis.org/publication/aftermath-cheonan>. Accessed 25 April 2013
3. Clausewitz C (1832) On war (trans: Howard M, Paret P (1976)). Princeton University Press, Princeton,Cushman JH Jr (1992) Two subs collide off Russian port. New York Times (online). www.nytimes.com/1992/02/19/world/two-subs-collide-off-russian-port.html. Accessed 24,April 2013
4. Heyns C (2013) Report of the Special Rapporteur on Extrajudicial, Summary or Arbitrary, Executions on lethal autonomous robotics. UN Doc A/HRC/23/47
5. Joint Civilian-Millitary Investigation Group (2010) Investigation result on the sinking of ROKS ‘Cheonan’. www.globalsecurity.org/military/library/report/2010/100520_jcmig-roks-cheonan/100520_jcmig-roks-cheonan.htm. Accessed 25 April 2013
6. Livezey WE (1981) Mahan on sea power. University of Oklahoma Press, Oklahoma,Mahan AT (1890) The influence of sea power upon history 1660–1783. Dover Publications, New York (Reprinted in 1987)
7. Mahan AT (1899) Peace conference at The Hague 1899: report of Captain Mahan to the United States Commission to the International Conference to The Hague, on disarmament, etc, with reference to Navies. Yale Law Library Avalon Project. http://avalon.law.yale.edu/19th_century/
8. Miasnikov E (1993) Submarine collision off Murmansk: a look from afar. www.armscontrol.ru/subs/collisions/db080693.htm. Accessed 24 April 2013
9. Military Analyst Systems (1998a) MK 60 encapsulated Torpedo (CAPTOR). www.fas.org/man/dod-101/sys/dumb/mk60.htm. Accessed 24 April 2013
10. Military Analyst Systems (1998b) MK 67 submarine launched mobile mine. www.fas.org/man/dod-101/sys/ship/weaps/mk-67.htm. Accessed 25 April 2013
11. O’Connell DP (1975) The influence of law on sea power. Manchester University Press,Manchester
12. O’Connell DP (1982) The international law of the sea. (ed: IA Shearer) vol I. Clarendon Press,Oxford

13. Roberts A, Guelff R (eds) (2000) *Documents on the laws of war*, 3rd edn. Oxford University Press, Oxford
14. Solis GD (2010) *The law of armed conflict: international humanitarian law in war*. Cambridge
15. University Press, Cambridge 14 Unmanned Naval Vehicles and the Law of Naval Warfare 245 UK Ministry of Defence (2004) *The manual of the law of armed conflict*. Oxford University Press, Oxford
16. US Navy (2007) Commander's handbook on the law of naval operations. <http://www.usnwc.edu/>
17. Venturini G (1988) 1907 Hague Convention VII Relating to the Conversion of Merchant Ships into Warships. In: Ronzitti N (ed) *The law of naval warfare: a collection of agreements and documents with commentaries*. Martinus Nijhoff, Leiden, pp 111–112

Marine Unmanned vehicles (Unmanned Submarines) and Rules of the Naval Warfare Law

Ahmadreza Azarpendar

*M.A student of diplomacy and international organizations, discipline of human rights
Faculty of International Relations of the Ministry of Foreign Affairs*

Abstract

This article deals with the adequacy of the rules of maritime law in military wars at seas as well as the legislation required to use unmanned marine vehicles and perform military operations at seas. Basically the general hypothesis is related to the laws developed concerning the challenges of new technologies in marine areas. On the other hand, this paper has also focused on the use of unmanned submarines. Investigating the above-mentioned cases, the paper focuses on two basic cases, which are: a) the position of unmanned submarines at sea and particularly their territorial areas and rules that have to be observed with regard to the Flag State, b) the balance and location of submarines at the time when illegal acts occur.

Keywords: rules of maritime law, military wars, Flag State
